

რედაქცია

გალაქიანის ქუჩის 6-ე კმ-ზე, მუსხისკის სახლში.

სელის-მოწერა

მიიღება „დროება“ რედაქციაში, გასული წლისათვის: В Тифлисе, въ редакцію „Дроэба“ Иверіи.

„დროება“-ივერიის-შანი

წელიწადში 6 თვის. 3 თვის

როგორც „ივერია“ ერთად . . . 14 მან. . . 8 მან. . . 5 მან.

„დროება“ . . . 9 მან. . . 5 მან. . . 3 მან.

„ივერია“ . . . 7 მან. . . 4 მან. . . 2 მან.

ლექსიონარი „დროება“ დირს 5 კაპ.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

შანი განსაკუთრებული

დიდი ასობით ასობით... შანი განსაკუთრებული... მთავრულით ასობით ნახევარი კაპ. ჩვეულებრივით ასობით ასობით შეთხვევა კაპ.

ამ 1881 წელს დროება-ივერიის გამოცემასკად

ამ 1881 წელს ყოველ-დღიური გაზეთი „დროება“ გამოდის ამავე ხარჯებითა და რიგით და იმავე თანამშრომლებების დახმარებით, როგორც ქართლის განდობის შემდეგ. როგორც იმ თავიდან, გაზეთის დაარსებიდანვე ცდილობდა რედაქცია, რომ მუდამ წელიწადს, ცოტ-ცოტათი მაინც, შეძლებისდაგვარად, ეკარგებინა გაზეთი, ისე ამ წელსაც ეცდება და იმედი აქვს რომ ზოგიერთი სასიკეთო ცვლილება შემოიღოს გაზეთში და გაუმჯობესოს იმის გაკეთება.

„ივერია“ კი ამ წლიდან გამოდის თთვე-და-თთვე, ასხლის, უფრო რეგულარულად და ასხალ თანამშრომლების დახმარებით. შოველ წიგნი იქნება ნაკლებ 4 დიდის თაბახისა.

რედაქციას იმედი აქვს რომ ყურნალი გამოსცეს ყოველის თთვის პირველს რიცხს.

სელის-მოწერა მიიღება:

თბილისში: „დროება-ივერიის“ რედაქციაში, ბალაიანის პროსპექტზე ნ. ივ. მუსხისკის სახლში, კლუბის ქვემოთ.

ქუთაისში: რედაქციის აგენტთან ბ. ი. შყანასთან (სილახე, მირიან შყანის სახლში).

შტაბს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი და ურნაი: В Тифлисе. Въ редакцію Дроэба-Иверіи.

უ ა ს ი :

	1 წლით	6 თვით.	3 თვით.
„დროება“ და „ივერია“ ორივე ერთად	14 მან.	8 მან.	5 მან.
„დროება“ ცალკე	9 „	5 „	3 „
„ივერია“ ცალკე	7 „	4 „	2 „

ახვა ვადით სელის-მოწერა არ შეიძლება. ხვედრი ფული სელის-მოწერა ყურნალ-გაზეთის დაბარებისა-თანავე გამოგზავნოს რედაქციაში.

რედაქტორები „დროება-ივერიისა“ ილია ჭავჭავაძე სერ. მესხი.

შემდეგი ნომერი «დროებისა» გამოვა კვირას, 4 იანვარს.

ტელეგრაფები

(ხალხთა შორის საგვერტო)

ლონდონი, 30 დეკ. დახლად სტიუარტი ინდოეთის ვარის საზღვად დაინიშნა. გაფ. „ტაიმსს“ სწერენ ბომბეიდან: კალკუტის მუსულმან-ინდოელებს შეთქმულება ქეანათ და განუსრუტავთ ევროპელების დასაცავად. ეს შეთქმულება ინგლისის მთავრობამ აღმოაჩინა.

კავთოშენ., 29 დეკემბერს. ბოკრებმა წინესტი დაიკავეს.

კამბოჯის ბირჟა, 1 იანვარს.

(ხალხთა შორის ტელეგრაფის საგვერტო)

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა	95	37
მეორესი	93	25
მესამესი	93	„
მეოთხესი	92	„
აღმოსავლეთის პირველი	91	62
აღმოსავლეთის მესამე	91	62
აღმოსავლეთის მეოთხე	91	„
ოქროს, 1/2 იმპერიალი	7	98

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი სესხის	226	„
მეორე სესხის	219	50

	1 მანეთი ლიბრის
ლონდონი	25
ბამბურლი	213
პარიჟი	„
ვენა	„
მაკაისის კერას	„

საახს. მოლოცვა
ტფილისი, 31 დეკემბერს.

შელო, ვისაც კი ეს ფურცელი ჩაუბრუნდება დღეს ხელში, ყველა განუხრებელი იქნება, ყველას სადღესასწაულო სახე ექნება და სადღესასწაულო ტანისამოსი ეცმება, ყველა პირველ დაწინაურებულ მოელის შენგან უთხრა:

— მომილოცავს ახალწელიწადი! ღმერთმა მრავალ ამ დღეს დაგასწოროთ მშვიდობით და ბედნიერად!

ამგვარსავე მოლოცვას მოელის ყოველი ჩვენი მკითხველი თავის გაზეთისგანაც, რომელიც ისეთივე მოსაუბრე მეგობარია, თუ უფრო მეტი არა, მკითხველისათვის, როგორც საზოგადოთ კაცი კაცის მეგობარი იქნება.

ჩვენც არ დავიშურებთ საერთოდ ყველა ჩვენი მკითხველისათვის ამგვარ მოლოცვას. ბრწყინვალე და ხინებული დღეა დღეს, არავის არ გვინდა ვაწყენინოთ და ამიტომ ყველას ერთობით გეტყვი:

— მოგვილოცავს დღევანდელი დღე!

„დროების“ ფელტონი, 1 იანვარს.

დ უ ლ უ კ ი.

მოგილოცავ, ჩემო. მკითხველო, ზი წლის ბედნიერათ შეყრას. მიიღებ შენ მომავალ კეთილ-დღეობას! სრულ წარმატებას! იცოცხლე, გვირგვინი და ისულდგმულე მომავალში...

ე კი, ჩემო ხელმწიფე, საუბედულო, „ბედის“ პური თონეში კუტათ ვარდა; მაგრამ რა გაეწყობა—საწილი კაცის თავს ყველა მოხდება; ხალხს ქვა აღმართშიაც მიეწევა...

იდი ხანია, ჩვენი ბედი დაკუთხულია, ამაზედ რაღა ლაპარაკი გემარს!... მხოლოდ ეს კი უნდა ვსთქვა, მ ძველი და ახალი წლის შეხვედრა გაყრა ძალიან წააგავს ჩვენი ხის სულის მოძრაობას: ყინვით დება და ყინვით იწყება! სწორეთ ჩვენი ხალხის შესაფერათ არის ესეული ამ ნაირი განყოფილება ულთა და მომავალთა დროთა:

— ცივად იძინებ, გულ-ცივად იღვიძებ, ცივად მზებინებ და ცივად გვერდობ... შევი-

ვიძებ, ცივად მზებინებ და ცივად გვერდობ... არც ერთი მხურვალე სულის მოძრაობა, არც ერთი ცხარე მოქმედება, არც ერთი ნაბიჯი წინ, არც ერთი ფიქრი მომავალზედ, არც ერთი...

მერაფერი მნიშვნელობა ჰქონია ჩვენთვის ახალ წელს; ძველში და ახალში გარჩევას ვერ ვპოვეთ; სულ ერთი ყოფილას... მართი დ იგივე დაძაბუნებული სიცოცხლე და არავითარი გრძობა გაუკეთესისა!...

მაშ მოლოცვათაც არა ღირს, ჩემო მკითხველო! სხვის ყოველი ცდა ამოა! ხომ? რას ჩაფიქრდი, ჩემო მკითხველო? იქნება მართლა შეკრთი? აი შე ლაჩარო, შენა! მანა შეგფერის აგრეთი პულ-მოკლეობა?! არ გაგიგონია ჩვენებური ანდაზა:

— შეკრთ არ არის გურჯისა, წამოიკიდებს ხურჯინსა! მაშ!

აბა დაფტრიალდეთ ჩვენ შინაურ საქმეებში, აუარ-ჩამოუაროთ ჩვენს მწერლებს და თითო კარგი მუჯღუტუნე წავკრათ გვერდებში, თორემ, ცოტა არ იყოს, სთვლემთ!... შევი-

რთ ჩვენი თეატრისკენ, ვნახოთ ჩვენს დახლოვებულ არტისტებს; გულის ძგერით მივეგებოთ ჩვენს ნორჩს „იმედს“ და ვისურვოთ მისთვის სიმრთელე და დღე-გაძელობა! მაგრამ მარტო სურვილი არ კმარა! სურვილი მოქმედებაში უნდა განხორციელდეს! მოქმედება დამყარებულია ჩვენი ძველი და ახალი ხალხის თანაგრძობაზედ და თუ თანაგრძობის სურვილი იქნება, — მაშასადამე მომავალი „იმედიც“ ისულდგმულეებს...

მაგრამ ამ ჩვენს დაწყველილ დროში ვისი იმედი უნდა გქონდეს? ჩვენი ხალხისა? აი, რომ „მრავალნი არიან ხინებულ და მცირედნი რჩეულნი!...“ ჩვენი ხალხი! ჩვენი ხალხი! რა თანაგრძობა უნდა მოვსთხოვოთ იმ ხალხს, რომელიც თავის კეთილდღეობაზედ არ ჰფიქრობს, რომელიც მოძმეს სთვლავს, რომ მით მტერი გახაროს!...

დაწესდა ქართული თეატრი, ვისთვის? ხალხისთვის. რომელი ხალხისთვის? რასაკვირველია, ფრანკუნების-

თვის არა! მაშ რომელ ხალხს ჰხედავ ქართულ წარმოდგენებზედ? რომელ ხალხს—ხეთიოდ ვაჭარს კაცს და თითონ მოთამაშებებს! მაშ მოთამაშებები თავიანთთვის მართავენ წარმოდგენებს? მტყობათ, უსაქმოობის გამო, ეს ხელობა დაუტყრიათ! აგვიშენდა ოჯახი! მართული თეატრის მიზანი—უსაქმოობის გამო დროს გატარება მოთამაშებებისა!...

იქნება, ჩემო მკითხველო, ჩემი ლაპარაკი იუცხოვო? ღაგარწმუნებ, რომ უმეტეს ნაწილს ჩვენი „ბედნიერი“ ხალხისას ეს შეხედულობა აქვს ქართულ თეატრზედ!.. აფსუს! აფსუს ქართველთ ტომო! მთელს საქართველოში, საქართველოს დედა-ქალაქში ერთად-ერთი ქართული თეატრი იყოს, სადაც გაიგონებ შენს სამშობლო ენას (სხვას ნუ ვიტყვი). და ამ მდგომარეობაში! ღმერთმა ჩემ მტერსაც ააშოროს ამისთანა თავის დავიწყება!...

მაგრამ ჩვენ ყველაზედ ვერ ვიტყვი, ეს შეხება იმ ოქროს ნაწილს ჩვენი თბილისელი საზოგადოებისა,

მრავალ ჟამიერ იყოს თქვენი ბედნიერად ცხოვრება!

მაგრამ... უ-მაგრამოთ ხომ ჩვენ, მწერლებს, სიტყვის თქმა არ შეგვიძლია... მაგრამ ეს დღევანდელია და ბედნიერი ცხოვრება ღმერთმა ყველა უფრო მომეტებულად იმას მიანიჭოს ვინც დღეს, ხვალ, მთელის მთელის თავის სიცოცხლის განმავლობაში მართლ თავს კუჭითი ღმერთს ვისაც ყოველმომხმე სამ თავის დაჩაგრული კეთილ-დღესასწაოვს და ამის ახლანდელი ცის ილწვის... ჩვენი თული, რომ ამბა ისეა მომარყველასაგან ღმერთს თითქმის ერთხელ თუ იგემსენი ათასში სიტყვობას, უნაკლულად ცხოვრების ღმერთი, რომელთაც ხელცხლეს-ქვეყნის ძალა და უფლებით სდევნიან და თვითონ ესენი ათასში იმაში პოულობენ ნდობას, ადრე იქნება თუ გვიან, ეს იცნობს იმათ და შრომისაგან ბუნების. უნდა წარმოადგინონ: „ქობებრებულს ხელს გაუწვდენ მაღალ, ზარბაზნად კინტა“ და „ღმერთობის გადასახდელად... მს ზნეობითი კმაყოფილება ყველა სხვა კმაყოფილებაზე უფრო სანატრელი კმაყოფილებაა და ყველა სხვა ნუგეშზე უფრო უფლები ნუგეში...“

მათ, ამ გვარ კაცურ-კაცთ მართლაც ბედნიერად და ყოველგვარად დღევანდელია, დალოცვა; ამათი ხელზე არჩეულს გზა მაგრად დადგომა უნდა ვინატროთ.

მორემ, ვინც ბედისაგან ამისათვის დაჯილდოებულია, ვისაც ბედნიერი კუჭი აქვს და უდარდელი გული, ვინც ქვეყნისა და ხალხისთვის იმდენს ზრუნავს, რომდენსაც მე ეხლა შარ-

რომელიც რაღაცა ახალს უცნაურს შეადგენს: ქართველი—რუსები, ქართველი—ფრანკულები, ქართველი—ინგლისელები და კიდევ სხვა-და-სხვა გვარი ქართველები, რომელნიც არც ის არიან, არც ის, არც ის; რომელთაც არც ქართული იციან ხეივანად, არც რუსული, არც ეშმაკური, არც ჯანდაბური; რომელთაც ისეთივე ჭრელი და უაზრო ცხოვრება აქვთ, როგორათაც მათი ზნეობითი მიმართულება!...

რათ ეხვევი, შე კურთხეულო, ძალათი მგლის ტყავში, როდესაც ბატონის ტყავში ყველა უმანკოთ გიცნობს?! რათ გინდა, რომ კაცს ისე აჩვენო თავი, როგორიც არა ხარ და არც იქნები?! რათ იუკადრისებ და თაკილობ შენი ქვეყნის შევილობას? რით არ გასახელებს შენ შენი ქვეყანა?

მაღალი ენა შენ არა გაქვს, ხალხი არა გყავს მხნე, მაჩაცი, ნიჭიერი, თავგამოჩენილი, თუ შენი სამშობლო არ არის ნაყოფიერი და ყოველი სიკეთით შეზავებული?! მაგრამ ღმერთმა ყველას მშვიდობა მისცეს! მგონია კი, რომ დროა თვალემა გამოავაჭყიტოთ

შანდელ თოვლისათვის, ამათ რაღა ბედნიერება ეჭირებათ? თავის აზრით, თავის გუნებაში ესენი ახლაც ბედნიერები და კმაყოფილნი არიან, რადგან განგებას ამათთვის სავეს სუფრა დაუმზადებია და, გარდა სუფრისა, ესენიც სხვაზე არაფერზე არა ზრუნავენ...

მაგრამ გაიხსენოთ, რომ დღეს ახალწელიწადია და დრო არ არის ამ გვარ საგნებზე ლაპარაკისა და ქადაგებისა. დღეს ყველას მხოლოდ „შეგება-ღმერთს“ გემართებს და საერთოდ ყველასი ტკბილის სახით, ტკბილის სიტყვით მიგებება:

— მოგვილოცავს ახალწელიწადი!

ახალი ამბები

მთხზებათს, 7 იანვარს, პრწრუ-ნის თეატრში დანიშნულია ჩვენი ნიჭიერი მოთამაშის მ. მ. საფაროვის ბენეფისი. უნდა წარმოადგინონ: „ქობებრებულს ხელს გაუწვდენ მაღალ, ზარბაზნად კინტა“ და „ღმერთობის გადასახდელად... მს ზნეობითი კმაყოფილება ყველა სხვა კმაყოფილებაზე უფრო სანატრელი კმაყოფილებაა და ყველა სხვა ნუგეშზე უფრო უფლები ნუგეში...“

მათ, ამ გვარ კაცურ-კაცთ მართლაც ბედნიერად და ყოველგვარად დღევანდელია, დალოცვა; ამათი ხელზე არჩეულს გზა მაგრად დადგომა უნდა ვინატროთ.

ჩვენს გაზეთში გამოცხადებული, რომ ამას წინათ ხელოვნო სკოლის ქალაქის საბირლი გადავარდა და ამ ერთი შაბათსა. შაბათი იმ წაიბაკზე მყოფი წაიყვანეს და საავათ-რო-

და წუთი-სოფლის მიმდინარე ვაკეირდეთ!..

სულ დამევიწყდა, რიგ ახალი ლიწადია; ჩვეულებებისამებრ გემართობინი და ქეფი. მამ ისევ დრო გვატაროთ, წარსულს ნუ დავივიწყებთ და მომავალზე ვიფიქროთ. ჩვენ ჩვენი უღელი ვწიოთ; გამგონმა გაიგონოს და მთქმელმა სთქვას... შენ გრძობას ბევრი აღუდგება წინ და გზას შეუტრავს, მაგრამ შენ მაინც ახსენე ღმერთი და გაიწიე წინ... იქნება „ქალანგაც“ დაგებლაუტოს, თურმე ძალიან კბენა იცის! პრიდე, უადგილო ადგილს არ გიკბინოს... ხა, ხა, ხაა! მართლა და ეს კარგი მომავლია...

შეკრბენ ფილოსოფოსნი და მეცნიერნი, მათ მიემატა ნიკოლაძის „კოლოპურტიც“. პრჩიეს, არჩიეს, თავები იხეთქეს და გადასწყვიტეს, დაარსონ „ქალანგის“ რედაქცია. „ქალანგის“ მისცეს დანიშნულება, რათა უკბინოს, დაასიოს და გახეთქოს კაცი რედაქციის სასარგებლოთ!.. მოგახსენებენ „ქალანგაც“ რაღაც მხეცი ყოფილა, მახლობელი ნათესავი მორიგლისა! ამ საშინელი სახელით და-

გორც ვეცხოვრებენ, კარგად არის, სასიკვდილოდ არა უშავს-რაო.

ამ შემთხვევის გამო ქალაქის ჩრევისაგან დანიშნულს სამასწავლებლო კომიტეტში ლაპარაკი იყო იმაზედ—საჭიროა თუ არა, რომ ამ სასწავლებელში ზედამხედველი (ნაღმირატელი) დანიშნოსო. კომიტეტმა გარდაწყვიტა, რომ ამ გვარს სასწავლებელში ზედამხედველის თანამდებობას თვითონ მასწავლებლები უნდა ასრულებდნენო, ამის გამო ცალკე ზედამხედველის დანიშნვა აუცილებელს საჭიროებას არ შეადგენსო.

* *

ბავლილ ორშაბათს, 29 დეკემბერს, ქალაქის ჩრევის სხდომაზედ გაცხარებული ლაპარაკი იყო იმ სესხის თაობაზედ, (750,000), რომლის აღებასაც ქალაქი აპირებს საქალაქო სახლის და ხიდების გასაკეთებლად და სხვ. და სხვ.

წაიკითხეს ვიღაც პარიველ კომისიონერის ტერნისიანის წერილი, რომლითაც ის წინადადებას აძლევს ქალაქს, რომ ორ მილიონ ფრანკს გემოვით აქაურ ბანკირებთან სასესხებლად წელიწადში პროცენტად, თუ ყველა ქალაქის ქონებას გირაოდ წარმოადგენთ და ამას გარდა თუ მე ას-ოც-და-ათი ათას ფრანკს კომისიონერის მომცემთო.

ხმოსანების საზოგადო აზრი იყო, რომ თუმცა ეს სარგებელი ცოტა არისო, მაგრამ, რადგან ვალის გადახდა კურსზედ არის დამოკიდებული და ჩვენი ფულის კურსმა შეიძლება, სხვა-და-სხვა გარემოებისაგან, კიდევ დაიწიოს, ამის გამო ამ პირობით სესხის აღება ქალაქს ხელს არ მისცემსო.

ტრიალდნენ ეს მეცნიერნი და დაუწყეს ხალხს უადგილო ადგილს კბენა! ბიჭო! თქვენ ვცადეთ, კაცს ხმელს უკბინოთ, სადაც უფრო სიმრავლეა, თორემ რბილში ნაკბენი ვეგრძობინებეს!..

ჩვენ ცოდვას! მე იყო თქვენი მამ და ყირაზედ დგომა? მაგ გინდოთ ამინებდით ხალხს?! რა თქვენ ქერქში ყოფილიყავით, — ხე, ცოტა მაინც არის, კარგათ გეკბენათ!.. მხლა? ზოჯოს თავი, სხვა ვერა!

არა, თუ ვერა! ეს მითხარით, ერთი გვამთ, ერთი კმაროდა თბილისში რომ ბ. შინთუაშვილსაც, უკაცროდ — შინთუაშვილსაც არ გაეხსნა თქვენი? თითქო „ჩოტკის“ კაცს ამბობდნენ ბ. შინთუაშვილს!

მე არ მესმის ბ. შინთუაშვილის საქმე: თუ ფულის მოგება უნდა, ის არ ერჩინება, რედაქციის ერთი საპნის ქარხანა გაემართა და უნდა „არტისტები“ იქ ემუშავენინა; ანა და „ბატი-ბუტი“ სიმინდი გაეყიდნებინა! მს იქნებოდა იმის კერძო სახე, და თუ საზოგადო საქმე უნდა, ამ საქმეში პამპულობა არ გამოდგე-

ქრებამ თითქმის ერთ-ბაშად გარდასწყვიტა, რომ ტერნისიანის წინადადებაზე უარი გემოვით და ვეცდითო, რომ ეს ობლიგაციები გამოვცო და ვეცდითო, რომ ეს ობლიგაციები აქვე და რუსეთში გაეხალდოთ.

შემდეგ კრებამ მოლაპარაკა იმ კონტრაქტზე, რომლითაც ქალაქი ბ. ქალაქს უნდა შეეკრასო პირობის გაკეთების ნების მიცემად — ერთი საზოგადო თეატრთან და მეორე მართაქალის ბაღებთან. ამ საგანზე გადაწყვეტილების დადგენს დროს ხმოსანმა ს. პ. პლადათოა კენჭის ყრა მოითხოვა და ამან ი გააბრაზა ქალაქის თავი, რომ ძველ მოიხსნა, გაჯავრებით დასდო სტოლი და სხდომა დახურა.

* *

შოთილამ შემდეგ ამბავს ვწერენ: „ამ დღეებში აქ რკ. გზი სტანციანედ ერთი უბედურება მოხდა: ერთი მოსამსახურე პირის ვაგონი ექვსი წლის ბოვშა თამაშობაში მოკლათოვით თავის სამი წლის ძმა ბავშვები სახლში მარტო დაეტოვინათ. ძუთხ,ში მამის დატენილი თორყოფილიყო მიყუდებული; უფრო ძმას ფისტონი მოენახა, დაედვა საფტონეზე და ამ დროს უეცრად ოფი ხელიდამ გაეარდოდა და პირ-დპირ გაჩერებულ უნცროს ძმას მოკვდროდა ტყვია.“

* *

შუთაისილამ გვწერენ: „ამ დღეებში აქაურ კათოლიკე გამართეს აქ, ქალაქის ჩრევის ზალში, ორი წარმოდგენა. წარმოდგინ „მაყრა“ და „შინ-მაჩინის ქუდი“ შემოსავალი პირველი წარმოდგენიდან დანიშნული იყო კათოლიკე-

ბა. თუ კაცის ნაკლულევენების მოაშკარება და გასწორება გინდამაშინ ქუჩის ბიჭის ლანძღვა-გინცს რუღადავ მეტა გავხაჯათ! ისე უნ შეგხო იმის ზნეობით მხარეს, ის მახელი და გონიერულ კაცურ სჯამ უნდა გამოსთქვა მისი ნაკლულევენება, რომ სულითაც დასწო და ხორცილთაც: სახლში ვერ მოისვენოს და გარეთ რომ გამოვიდეს, ორივე ხელი სახეზედ მიიფაროს!.. მაგრამ კიდევ უკაცროთ მკითხველთან, დამევიწყდა, მომილოცავს ახალი წელიწადი!..

* *

მხლა კი მომეცალეთ, ჩვენ უბანში მინდა ავაბუფლო ჩემი ღუღუკი.

დავემიძიდა, ძლივს-ღა იძვრის მს ჩვენი ახალ წლის კუნძი!.. ადვი, წელში გაიმართე, არ შეგშვენის, რომ იბღუწი!

მაღალი ნიჭი შენა გაქვს და შენს კალამს დიდი ღონე, მამ რილასთვის გვალოდინებ, მეთხარ რამე, მოიგონე!

ქველა მას იტყვის: რათ არ სწერს ჩვენი პოეტი ილა-

კოლისათვის. პატარა რჩევის ზალა ულ საესე იყო მაყურებლებით და მინდა შემოსავალი, ხარჯს გარდა, ორმოც-და-ათი მანეთი დარჩა სკოლას.

„მეორე წარმოდგენაზედ ესევე პირობა გაიმეორეს, და შემოსავალი კი მინუსული იყო. აქაურ ღარიბ მოსულეთ დამხმარებელ საზოგადოების“.

ლენინის მარხის რევიზია.

აილაში, 10 დეკემბერი. ქვეყანის ამ მხრის ოთხი ვუბერნიებისათვის უღესის განკარგულებით დანიშნვის რევიზიის განყოფილება წასლის ნოემბრის თვეში მეთაისი დამდაპირ ლენინის მარხში მოვიდა. რაღა თქმა უნდა, რომ ამის გარდა იქ კუთხეში მდებარე მარხი კარგი გამოცდილი და სინდისიანი რევიზორი ბევრს საყურადღებო არგუმენტებს აღმოაჩინეს და ბევრი ირათაც დაეხმარება საზოგადოებას. რგი რევიზორი ხალხის უმბარი წაი არის, რადგან იმის შემწეობით ქლებს თავი დამოცილებას იმასას, რომელიც იმას დღე და დამგენებას არ აძლევს.

წინასწარმეტყველებად არ ჩაგვეტყუება იმის თქმა, რომ ეს უკანასკნელი რევიზია ბევრის მხრით აქება შესანიშნავი და სარგებლობასაც აკმაოდ მოუტანს ხალხს, თუ როგორც დაიწყეთ, ისე კარგათ და ჩინებულად დააბოლოეთ თავის მოქმედებას. რევიზია ბევრჯერ სტუმრებია ჩვენს მარხს, მაგრამ არა ამ გვარი: ამას სულ სხვა ნაირი ფერი სდევს.

შემოსვლისა-თანვე პირველი ნაბიჯი რევიზიის შესახებ ამ პატივცემულის პირისა ცხადათ აჩვენებდა კაცს, რომ თავის მოვალეობისა და მანდობილებისათვის სახუმროთ არ უკიდია ხელი; რომ ის ენერგიულად მისდევს თავის უმაღლესად მინიჭებულის მძიმე მოვალეობის რიგიანად შესრულებას. და ამ გვარი მოქმედების წყალობითაც აღმოაჩინა ბევრი ისეთი გარემოებანი, რომლებიც უწინდელს რევიზორებს დარჩენიათ გაუგებარი.

საზოგადოება ყველა წოდების ბლომად მოაწყდა რევიზორს. ცხადათ აღმოჩნდა, რომ თითო იარა ყველას ჰქონია. მინც კი გამოცხადენ, ყველა დარბაისლურის ზრდილობით მიიღო, ყველასაგან შეიტყო რისიც გაგება და შეტყობაც სურდა.

ზანსაკუთრებული ყურადღების ღირსია ბატ. რევიზორის ის მოქმედება, თუ როგორის პატივისცემით და ამხანაგურის გრძობით მიიღო დაბალი ხალხი, გლეხ-კაცობა, როდესაც მათ კანცელარიებზედ მივიდა. ამათ გამოკითხა ყველაფერი თავიანთ მდგომარეობაზედ, ჰკითხა ყოველივე თავიანთი გარემოება—თუ რამე ანუ ვინმე აწუხებთ, დაუფარავათ, უშიშრათ წარმოსთქვან მის წინ.

ამ ნაირი მოქმედება რევიზორისა მით უფრო სასარგებლოდ მიმაჩნია, რომ რევიზორს მხოლოდ ამ გვარის წყაროდამ შეუძლიან შეიტყოს—თუ რამ უკანონო და უწყესო მოქმედებას გაუდგამს ფესვი მისდამი რწმუნებულ სარევიზო ადგილებში, რადგან ყოველი უსამართლოება და კანონის გარდახდობა პირველად დაბალს ხალხს დაეტყობა. და სწორეთ ამ ნაირათაც

წავიდა საქმე. ხალხსა, რა კი დაინახა ლმობიერი ქცევა ბატ. რევიზორისა ყოველივე თავის თავ - გადასავალი უამბეს. მოვიკეთა აქ მხოლოდ უმთავრეს საგნებს, რომლებიც ყველაზე უფრო მძიმე უღლად სჩვენებია ამ მარხის გლეხ-კაცობას და რომელიც საზოგადოათ წარმოსთქვეს რევიზორის წინ.

1) იჩივლეს გლეხებმა, რომ რამოდენიმე წელიწადი გადის მას შემდეგ, რაც, ჩვენი უფსდის უფროსის განკარგულებით, რაც მას და მთელ მის ამალას ზამთარში შემა მოუნდებათ, მუქთად გვაწიღებდნენო ათი დამ ოცვერსტზედ და ზოგს მეტზედ; მთელი სოფლობით გამოგვრევენ ხართა და კაცით, მთელი კვირობით ჩვენის ხარჯით მოგვაქვს შემა და ფასს კი არას გვაძლევნო; ვერ გავგიგია ამის მოვალენი კანონითა ვართ, თუ თვითმნებებელიობის ნამყოფი არისო.

2) შოშის ცხენები გვაქირავებინეს, დაგვაყენებინეს თვითველ სამამასახლისოზე და მათ ჯამაგირი, რასაკერაველია, ჩვენ სოფელმა უნდა ვაძლიოთ და ვაძლიეთ კიდევო მაშინ, როდესაც ჩვენს მხარეზე ფოჩის გზა არც კი დაწესებულა ჯერო; უიმი-სოთაც საკმაოდ დატვირთულს ბევრ გვარი გარდასახდით ამის დამატება კიდევ ძლიერ გვაწუხებსო და სხვა და სხვა ბევრი ამ გვარები, რომლის ჩამოთვლა ერთობ შორს წავიყვანს.

რევიზორმა ყველა ამ გვარი ხალხის საჩივრები მოისმინა ყურადღებით და ჩასწერა კიდევ ამ გვარ საგნებისთვის დანიშნულს რეველში. ხალხი კი დაიმედა, რომ ყოველივე მათი კანონიერი მოთხოვნები შესრულებული იქნება, რომ იმათ თუ აქამ-

დის რაიმე უკანონობა შეხვედრიათ, შემდეგში აღარ შეხვედრიათ და ამნაირად გამოვხვედრით მარხს.

მნახოთ—რა გამოვა. დასაწყისი საიმედო იყო და ეხლა ბოლოს უყურით.

P. S. შეველა ამებს იმიტომ კი არა ვსწერთ ჩვენ, რომ ამ თავითვე ვამტკიცებდეთ ამ გვარ უკანონო მოქმედებას ბატ. მარხის უფროსისას. არა, ჩვენ კიდევ არა გვჯერა ამ გვარი მოქმედება ბატ. უფროსისაგან. მაგრამ ის კი მტკიცეთ გვჯერა და უქველვი სიმართლევ არის, რომ ხალხმა ასე აჩვენა რევიზორს.

საკ. რიონელი

წერილი რედაქტორს

ბატ. რედაქტორო! მიქვენი გაზეთის 257 №-ში წავიკითხე შენიშვნა მის შესახებ, რომ ვითომც აქაურ (შოთის) რკინის გზის სტანციებზე საქონლის მიღება და გაგზავნის დროს დიდი უწყესება ხდებოდა; ვინც გვიან მოვიანს საქონელს, მას უფრო ჩქარა ისტუმრებენ და ვინც ადრე, იმას სტოვებენო. ამში მოსამსახურებებ არიან დამნაშავენიო.

შეშმარიტების დასაცველათ ვალდებულათ ვრაც ჩემ თავს მოვხსენო შენიშვნის ავტორს რამოდენიმე სიტყვა:

საქონლის მიღებისა და გაცემის დროს აქ ეხლა ისეთი მშვენიერი წესებია, როგორიც დიდი ხანია სასურველი იყო. დიდ პარტიობით მოსრულ საქონელს მიიღებენ საქონლის საწყობში ცალკე წერიმალ საქონლი-

„ზოგშია მის ხელით არის, ლექსებში გამოქნილია!“

ღარწმუნებული ვარ, თვით გრძობს შენიც მალალი გონება, რომ მტკიცე მუშა გვჭირია... რაღათ გზნდა მოგონება?!

პატრიარხო! შენიც მუშა აწუ როგორღაც მოიხუზა... სიზარმავემ თუ დასძალა, თორემ წელში რამ მოჰკუზა?!

იქნებ ნაღველიც სტანჯაედეს და ტყულა ვსთქვი სიზარმავე?... მაინც ეგ ხელს ვერ შეგიშლის: ძაცი ხარ და იმამაცე!

მგონებ, როდესაც იტანჯვის, უფრო მაშინ სწერს პოეტი,— მაშ მასალა ხელით გქონია, სხვა რა გინდა ამის მეტი?!

შველა ერთმანეთს შესჩივის: „ღაგვიზანტა აკავიო; შილოსოფიას თუ ვერ სწერს, ბეიტხრას იგავ - არაკიო!“....

ბაგიცვდა ფილოლოგია, ჩვეო საწყალო გოგია! თუ სხვაც იცი, მოგვაშველე, აბა რა დასაზოგია!

ნეტა რას ჩასციებინარ შენ მაგ ოხერ აკლდამებსა: ძედრები სულ გადაგვირე, თავზე ანგრევ საფლავეებსა!

რაში, ვსურს, ვამოიყენო შენ ნაჭუჭები ჩინისა? ამბობ: „—დიდი ვანძი არის, მასალა მსწავლულთ ტვინისა!“....

მარხის ნახავ, შიგა ძვრები, მძებ, რაც არ გითვლია!... ამბობ: „—წინაპართ ცხოვრება მცნო—რიგია და წესია!“....

მეგას თავი დაანებე, მე გაგაცნობ წინა-პრებსა! პასუხს ვერვისგან მიიღებ, ტყულა ნუ აწვალებ კედრებსა!...

ბი წინაპართ ცხოვრება და მათი რამოქმედარი: რაც მათ დროს ემშით ჰყვართ, აწ მას სტუსავს მტარვალთ ქარი... * * *

შენ კი ვერ დაგემღურებით, ჩვენ მწერალთა ბლადოჩინო! პატივ-ცემულო ქარმაგო, სიცოცხლევ და თვალის ჩინო! * * *

ტყავები სულ გაძვრი ბიძიებს, ადვოკატებსა: ზოგი დათვებს დამსგავსე და ზოგი მჩხივან კატებსა... * * *

რამდენი ამისთანა ვსთქვა... შეველანი ვართ კმაყოფილი. ღმერთმა მამულს ნუ მოაკლოს მკი შენისთანა შევილი!... * * *

შვედავთ, ერთგულათ მუშაობ, იცი, რაც დღეს გაწევს ვალი... მე შრომა კარგ ნაყოფს მოგცემს; დავაფასებს მომავალი. * * *

არ შეიძლება არ გითხრა, ჩემო საყვარელო ღაგო!

ხელით პოტინი რომ გიყვარს, ძიღევ იმუშავე თავით!

შველა იტყვის, რომ შენა გაქვს შთამომავლობითი ნიჭი; მაშ გვაჩვენე, რომ სწორეთ ხარ მამის გამოზრდილი ბიჭი!... * * *

ბიღე ხელში კალამი, სწიე მწერლის კაპანია; აბა როდემდის ვიძახოთ: „ბეო, მინას, კამპანია“?!

მართული ენა შენც გიყვარს, მსურს მისი სიტკობებით სთვრე! მაშ რაღას შეგვჩერებინარ, ტურთხეულო მამა პეტრე! * * *

ნეტავი შემატყობინა, რა არის შენი მიზანი: რო მოკვდე, შეიღებს რა დარჩეს! მართო ეგ შენი „მისანი“?!

ს. გ.

29 დეკ. 1870.

დან; იღებენ რიგით, რიგითვე სტიკო-
თავენ, ესე იგი, ვინც ადრე მოიტანს
ადრე დატვირთავს, ვინც გვიან — გვიან.
იმათთვის კი, ვისაც ცოტა, წერილ-
ლი საქონელი აქვს, სხვა გვარი, გო-
ნიერული წესი არსებობს: ისინი ტვირ-
თვენ იმ დღეს, რა დღესაც მოიტა-
ნენ საქონელს, ან მეორე დღეს უსა-
თუოდ.

მე მგონია თქვენც დამეთანხმებით,
ბატ. რედაქტორო, უსამართლობა
იქნებოდა, რომ იმ სენაკელ ან აბა-
შვილ ვაჭარს, რომელსაც აქვს გასა-
ღები ხუთი ან ათი ცალი, აცდევინ-
იმ დრომდინ, სანამ მეორე გამ-
დატვირთავდეს პარტიონულ
თის თუთხმეტ ან ოც ვაგონს,
ქვე მას წინეთ მოტანილიც
შენისაში ხედავს ბატ. შენი-
მოკიდება უწყსობას. თქვენ
ორი ათასსაგზავნათ ესთქვათ
დატვირთვა ფქვილი, რომლის
ხუთი-ექვსი დღით მაგალითად
რომ თქვენ გათრთალი იქნება,
ღარიბ ვაჭარმა, რომელსაც იმ
ან ათი ცალი მოუტაც ხუთი ან
ამისთანა სამართლიანგზავნათ?
თუ არის თქვენი კალამი ესეველი
რომ ცოტა სთესოს. გულია
ჭ.

მოზრძანდით **ლონდონის მაღა-
ზინაში**, კომერჩესკის ბანკის ქვემოთ;
ნახავთ იქ ბევრ რესტო რამეებს, რომ-
მელიც ამ უქმეებში საჩუქრებათ გა-
მოგადგებათ: კამფეტები, მურაბა და
სხვ. რამეები. 12-6

კატანტიანი შრომაები
თმებისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხენ-
ბისათვის 1 მ. 75-დამ; ყვავილები
სახურავებით 2 მანეთიდან; საძმევე
30 კაზ.; რუქები 5 კ.-დამ; ფილტრე-
ბი (წელის დასაწმენდი) 3 მ-დამ და
გუდრება 1 მან-დამ; თეფშები 2 მ-დამ
ინიდუქ; შოკოლადის კანფეტები 20
კ-დამ თითო ყუთი და სხვ. **ინგლის-
სურს მაღაზინაში.** (100-74)

ტფილისში
**შავერდოვის გა-
ზეტის სააგენტო**
(ბოლოვინის პროსპექტი, ალექსან-
დროვის ბაღთან, შავერდოვის პავის
ლიონში.)

დაიწყო ხელის-მოწერის დრო
1881 წლისათვის
შველა დრო-გამოშვებითი გამოცე-
მებზე რედაქციისგან გამოცხადებულ
ფასებით: ადგილობრივზე, რუსულზე
და სამზღვარ-გარეთისაზე.
ბ.ბ. ქალაქ გარეშე მცხოვრე-
თ ამ ადრესით უნდა ინებონ
ბათვა: **Въ Тифлисъ, въ газетное
офисе В. Шавердова.** 25-26

ინგლისის მაღაზინაში
**თინის ან-
სერე
შავანე**

**ბაკ-
ტანი**
ამაგრებს თმას და ადრე
ამღვეს, ფასა ერთი შუშისფერს
გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაზ.,
აქვე ისეიდება ქინის ზომად და თქ
გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სხვა ტყე
თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუპ-
ლეტის საშინი, დუხები და სხვ. (150-24)

ლონდონის მაღაზინა
პრევის მოედანზე № 2, კომერ-
ციულ ბანკის ქვეშ, დაარსებულია
წმინდა ძიანტის და ჩინეთის პირველი
მოწვევის ჩაის გასაყიდველად და ასაუ-
კეთესო ინგლისის საქონლებსა, მა-
გალითად: თოფების, რევოლვერები-
სა, ბოქლომთა, ტაბაკების (ფოდნოსი)
კრავატების, დანა-ჩანგლების, საჩიე,
ჭიქების, შოკოლადის, კაკოს, გემრიე-
ლი სუკრის ერბო, სასურნებელის,
საბონის, ცხვირ-სახოცების, შროთკი
წინდების, ჩულქების, კარანდამების,
რკინის კალმების და სხვ... (100-10)

დროება - ივერიის ეროვნული
ნიგლიროთვა
რედაქციისა და კანტორის

ქუთაისალ განყოფილება
(სილასუ მ. ჭყონიას სახლში, აგენტთან ი. ჭყონიასთან)
მიიღება ხელის-მოწერა და განცხადებანი, კორრესპონდენციები, წე-
რილები და ცნობანი თვით რედაქციაში გადასაცემლად.
აღრესი: *Въ Кутаисе. Въ Кутаисское отдѣлене редакціи и контоа
ДРОЭБА-ИВЕРІИ.*

თფილისის ტყავის ქარხანა

შუა-ბაზარში, მეტყავეების რიგზე, მართველოვის სახლებში გაეხსენ.
საწყობი (სკლადი) ყოველ-გვარ ტყავის საქონლისა და მატეს ვაჭრებისა და
მომხმარებელთათვის სხვა-და-სხვა სორტის ტყავეები: **წალავის ლანგაბი**
(პალაშის ტყავეები), **ცხენის, იუხტის და აპოიის სამონელი**; აგრეთვე
**ვიტიანაჟი, წალავის ჟალავი (გალოვკი), სირომიანის ტყავი, უნაგი-
რისა და მაშინაჟის რამეები.**
შველა ეს საქონელი ისეიდება იმ ფასად, რა ფასათაც ზელოდებში ისეი-
დება ხოლმე. 10-9

ქლივის!

საქუთრიზ თეზეულის მაღაზინა-
ში, თამაგოვის მარვალაში, გენე-
რალი ტარასატუროვის სახლების
პირ-და-პირ, ახლად მივიღეთ ჩვენგ-
ნით იცარით აღებულის **სალიანის**
ვათაგამილამ: შამაია, თართი, ზუთხი,
ორაგული, ქიდაკა, ხიზილა ნაირ-ნაი-
რი, დოში მოხარშული და ხმელი,
ზურგიელი და სხვა. (3-2)

ინგლისის მაღაზინაში ისეიდება
რევოლვერები, რომლითაც შეიძლე-
ბა ოცი ავზაკის ერთად მოკვლა, ფა-
სა 1 მან. 50 კაზ. შველა ინგლისის
იარაღები ისეიდება აქ 30 პროცენტ
ნაკლებ ვირემც სხვაგან. (20-2)

შოტლანდიის ქუდები — 1 მან.
25 კაპეიკილამ, ყმაწვილის წინდები,
დუქინი — 1 მან. და მეტი, ტანისამო-
სის ცოცხი 50 კაპეიკილამ, ბრტანის
მეტალის ჩაინიკები — 1 მანეთილამ და
სხვა — ისეიდება **ლონდონის მაღა-
ზინაში**, კომერჩესკი ბანკის ქვეშ.
10-3

ბელგი ვაგონი გემრიელი მურა-
სი — 1 მან., პორტ-ვეინი და ხერე-
კი — 2 მან. 20 კაზ., კონია-
ჩაი — 1 მან. დალი ძალი საუკეთესო
ინგლისის 2 კაზ. 2 მანეთამდინ
ზინაში. 10-4

„გეჟხანი“
შესასწორებლათ **„ლონდონ“**
სთხოვს უფლის უფარი რედაქცია
ბის მმართველთა უფლებს, ეპარხიე-
ბერნიის მარშლებსა და გუ-
ქართული მწიგნობრობის ყოველთა
იმოგონ და დროებით გამწვარეთა
ნონ ქვემო - მიყვანილი ვგზავ-
ხელ-ნაწერი „გეჟხანს - ტყავის“
შემდეგ პოემის შეთანხმებისა

დაუბრუნდება პატრონს უმეტეს-აკ-
ლოთ.
აღრესი: **Тифлисъ. Канцелярїя
общества грамотности. Саперная
улица, № 41.** 8-5

ლონდონის მაღაზინაში კომერ-
ციული ბანკის ქვემოთ: საშამთრო
ქუდები 2 მ. კარგები 4 მ. და 50 კ.
ბავშვების წინდები, სტაქნები, სა-
ჩაეები და სხვ. ძალიან იაფათ ისეი-
დება. 10-7

შეათხვეპით

რადგან ინგლისის მაღაზინა სასმელ-
ლით ვაჭრობას თავს ანებებს, ამის
გამო ახლა ისეიდება: პირველის სორ-
ტის 3 წლის ხერესი და პორტვეინი
ბოთლი 1 მან. და 50 კაზ., ძალიან
კარგი 1 მან. და 20 კაზ., საუკეთესო
კონიაკი — 2 მან. იქვე ისეიდება 5,000
ფანდოსი და გასაღებები 8 კაზ., ინგ-
ლისის რევოლვერი 4 მანეთილამ 35
მანეთამდინ, საუკეთესო ტარიელკები
2 მან. დუქინი, პალტო და მთელი
ტანისამოსი 15 მან. და სხვ. 20-13

წარმატებაზე შექმენი არა არის-რა,
ამაზედ შეიძლება დარწმუნდეს ყველა
ინგლისის მაღაზინაში, არწრუნის გა-
ლერეიაში, სადაც მიღებულია დიდ-
ძალი ჩაი 1 მოკრებისა, შოკოლადი,
კაკო ჩრეისა და სხვა საქონელი:
ქინის ღვინო და ხილის მარლი ციე-
ბისათვის; ხველების კანფეტები და
სხვ. აგრეთვე დანა-ჩანგალი, ახალის
სისტემის თოფები და სხვ. 15-13

მთელი ტანისამოსი ანუ პალტო —
15 მანეთად. რევოლვერები — 4 მა-
ნეთილამ, ხველის კანფეტები გირვანქა
60 კაზ. შინაქინის ღვინო და ხილის
მარლი ციებისათვის — 1 მან. და 50
კაზ. ხერესი და პორტ-ვეინი — 1 მან.
20 კაზ. **ინგლისის მაღაზინაში.**
10-6

განცხადებანი

ზოგიერთ ხელის-მოწერთა
გან **«დროებისა»** და **«ივერიის»**
წლიურ ფასად 14 მანეთის მა-
გივრად 13 მან. მოკვდის და
ნახევარ წლის ფასად 8 მან.
მაგივრად 7 მან.

ამის გამო საჭიროდ ვრაცსთ
გამოვაცხადოთ, რომ ვინც და-
ნაკლისს ერთს მან. არ გამო-
გზავნის, იმათ ვასუთი 1 დე-
კემბერს მოესპობა.

**1881 წლის პირველ ინ-
ვრიდამ ცალკე ნომრები «დრო-
ებისა» ქუთაისში ისეიდება ივა-
ნე ნიკოლაძის და შვილერის
ბოძის მაღაზინაში.**

არწრუნის თეატრში
ახალიმენტი 3.
პირას, 4 იანვარს
ქართულ ტრუპისაგან წარმოიდგინება
I
რას ვეძებდი და რა ვაკვი
კომედ. 3 მოქმ. თხზ. ბ. ჯორჯაძისა.
II
ხანიათი გადავაკეთი
ვოდევ. 1 მოქ. თხზ. დ. მართველოვისა
ბიდეტები ისეიდება არწრუნის თეა-
რის კასისაში და ახნაუროვის თამბა-
სის მაღაზინაში.
დასაწყისი 8 საათზე.